

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

1 Vtrum beneficentia sit actus charitatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

tionem, & proximorum utilitatem. Et ideo misericordia, qua subuenitur defectibus aliorum, est sacrificium ei magis acceptum, utpote propinquius utilitatem proximorum inducens, secundum illud Hebraeo. ult. Beneficentiae, & communionis nolite obliuisci, talibus enim hostiis promeretur Deus.

AD SECUNDUM Dicendum, quod summa religionis christianae in misericordia consistit, quantum ad exteriora opera, interior tamen affectio charitatis, qua coniungimur Deo, praeponderat & dilectioni, & misericordiae in proximos.

AD TERTIUM Dicendum, quod per charitatem assimilamur Deo, tamquam ei per affectum uniti, & ideo potius est quam misericordia, per quam assimilamur Deo per similitudinem operationis.

Super quaest. vigesime primae articulo primo.

IN q. 31. ar. 1. in responsione ad primum, colligitur, quod licet beneficere sit actus charitatis in quo libet, non tamen in quolibet est actus respectu cuiuslibet. Potest namque charitas Dei beneficere: potest etiam charitas hominis, & angeli beneficere: sed charitas creaturae non potest beneficere Deo, sicut nec est Deus potest beneficere sibi ipsi, quia nihil potest Deo boni accrescere.

¶ Tercio, Vtrum magis coniunctis sit magis beneficendum.

¶ Quarto, Vtrum beneficentia sit uirtus specialis.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum beneficentia sit actus charitatis.

AD PRIMUM sic proceditur. Videtur, quod beneficentia non sit actus charitatis. Charitas enim maxime habetur ad Deum: sed ad Deum non possumus esse beneficii secundum illud Iob 35. Quid dabis ei? aut quid de manu tua accipiet? ergo beneficentia non est actus charitatis.

¶ 2. Praeterea. Beneficentia maxime consistit in collatione donorum: sed hoc pertinet ad liberalitatem: ergo beneficentia non est actus charitatis, sed liberalitatis.

¶ 3. Praeterea. Quod quis dat, uel dat sicut debitum, uel dat sicut non debitum: sed beneficium quod impenditur tamquam debitum, pertinet ad iustitiam: quod autem impenditur tamquam non debitum, gratis datur, & secundum hoc pertinet ad misericordiam: ergo omnis beneficentia uel est actus iustitiae, uel est actus misericordiae: non est ergo actus charitatis.

SED CONTRA. Charitas est amicitia quaedam ut dictum est: sed Philosophus in 7. nono Ethicorum inter alios amicitiae actus ponit hoc unum, quod est operari bonum ad amicos, quod est amicus beneficere: ergo beneficentia est actus charitatis.

RESPON. Dicendum, quod beneficentia nihil

* q. 23. art. 1.
† li. 9. Ethic.
6. 4. tom. 5.

QVAESTIO XXXI.

De beneficentia, in quatuor articulis diuisa.

DEINDE considerandum est de exterioribus actibus, uel effectibus charitatis. Et primo de beneficentia. Secundo, de elemosyna, qua est quaedam pars beneficentiae. Tertio, de correctione fraterna, quae est quaedam elemosyna.

CIRCA primum quaruntur quatuor.

¶ Primo, Vtrum beneficentia sit actus charitatis.

¶ Secundo, Vtrum sit omnibus beneficendum.

¶ Tertio, Vtrum magis coniunctis sit magis beneficendum.

¶ Quarto, Vtrum beneficentia sit uirtus specialis.

F aliud importat, quam facere bonum alteri: rem hoc bonum considerari dupliciter. Vt secundum eodem rationem boni, & hoc communem rationem beneficentiae: & hoc amicitiae, & per consequens charitatis. Nam dilectionis includitur beneuolentia, per quam aliquis bonum amico, ut supra habita est, facit: quae autem est effectiua eorum, quae uult, ut adfit: & ideo ex consequenti beneficentiae actus dilectionis consequitur. Et propter hoc beneficentia, secundum communem rationem, pertinet ad aliquam specialem uirtutem, ut facit alteri, accipitur sub aliqua specialitate, sic beneficentia accipiet specialem rationem, ut pertinet ad aliquam specialem uirtutem.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod dicitur quarto capitulo, de diu. nomi. Amicitia ordinata ad mutua beatitudinem, & iustitiam in superiora, ut ab eis perficiatur, & commouet ad inferiorum prouisionem: & hoc hoc beneficentia est effectus dilectionis. Et si frum non est Deo beneficere, sed cum hominibus ei subiungendo: cuius autem est ea, de nobis beneficere.

AD SECUNDUM dicendum, quod bene donorum duo sunt attendenda, quae sunt exterioris datum: aliud autem est interius, quam habet quis ad diuitias, in eis delectationem.

H ernalitatem autem pertinet moderari inuisionem, ut scilicet aliquis non supercedat in seculo, & amado diuitias: ex hoc enim diuitias modo facile emittuntur diuitiarum. Unde si aliquod donum magnum, & tamen concupiscentia retinendi, datio non est ex parte exterioris dati, collatio beneficentiae generali ad amicitiam, uel charitatem. Unde derogat amicitiae, si aliquis rem, quam retinere, dat alteri propter amorem, sed non ostenditur amicitiae perfectio.

AD TERTIUM dicendum, quod scilicet scilicet charitas respicit in beneficio collato rationem boni: ita iustitia respicit in rationem boni: ita misericordia uero respicit in rationem misericordiam, uel defectum.

ARTICVLVS II.

Vtrum sit omnibus beneficendum.

AD SECUNDUM sic proceditur. Videtur, quod non sit omnibus beneficendum. Dicit enim Augustinus in 1. de doctr. christiana quod omnibus prodesse non possumus: sed uirtus non inclinat ad impossibile, ergo non oportet omnibus beneficere.

¶ 2. Praeterea. Eccles. 12. dicitur, Da bono, & non recipias peccatorem: sed multi homines sunt peccatores: non ergo omnibus est beneficendum.

¶ 3. Praeterea. Charitas non agit perperam ad Cor. 13. sed beneficere quibusdam perperam, puta, si aliquis beneficii inimicis communicat: ergo cum beneficere sit actus, non est omnibus beneficendum.

SED CONTRA est, quod Apodictum